

A II. Vatikáni Zsinat szellemében a közösségekért

Interjú Jávorka Lajos atyával

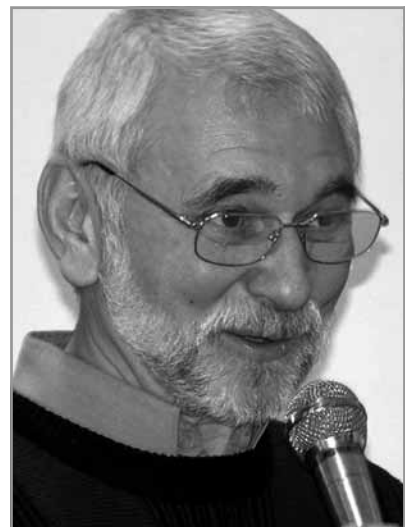
A Gémes Mihály Alapítvány a tiszakécskei Szentháromság Plébániát több mint fél évszázadig vezető névadó atya szellemi örökségének ápolására és a plébánia működésének támogatására jött létre. Tevékenysége a helyi közösségekre irányul – ebbéli munkájában segíti a szervezetet a Kulturális Közfoglalkoztatási Program keretében dolgozó két közösségi munkás is. Jávorka Lajos, az alapítvány elnöke a vele készült interjúban nemcsak azt mutatta be, miképpen válhat ma egy plébánia élő közösségi terré, hanem a Kulturális Közfoglalkoztatási Program egyházi szervezetek számára nyújtott lehetőségeiről is beszélt.

Petőfi Sándor: *Mondana pár szót az alapítvány munkájáról, történetéről?*

Jávorka Lajos: Meglehetősen hamar kialakult egy segítői kör, először a kortársaim (az akkor 55 évesek) közül, aztán a fiatalabb házások köréből is többen csatlakoztak. Úgy gondolom, jól sikerült meghatározni, hogy melyek azok a dolgok, amelyek a mi egyházi profilunkba beleférnek és a város számára is fontosak lehetnek. Az alapítók – megérdemlik, hogy név szerint is megemlítsük őket: Radics József, Bevíz Miklós, Petőfi Irma, Dr. Hegedűs Livia, Verebely Veronika – mind az egyházközség, mind a város

életében jelentős személyek. Fontosnak tartottuk, hogy olyan emberekkel induljunk, akik értik, hogy a plébánia nemcsak önmagáért van, hanem városért is.

Sokat beszélgettünk arról, hogy a II. Vatikáni Zsinat szellemében szeretnénk tevékenykedni. A Zsinaton a korábbi egyházi eseményekhez képest újszerű volt, hogy az atyák nem dogmákat fogalmaztak meg, hanem alapvető kérdésként fogalmazták meg: „Hogyan segíthet az egyház a világnak, a küzdő emberiségnek?” A munkatársaim ezt a látásmódot szívesen fogadták, megértették és segítettek gondolkodni arról, hogy hol vannak azok a pontok, ahol összefoghatnánk a város nem vallásos, de jó szándékú lakosaival, közösségeivel. Tehát az egész közös gondolkodásból jött létre, és pontosan azért, hogy a civil társadalomban ne csak egyházi intézményként, hanem mint a világ dolgai iránt elkötelezett keresztények jelenhessünk meg, és hogy részt vehessünk pályázatokon is. Érdekes volt, hogy amikor nevet kerestünk az alapítványnak, a városunkban köztisztelőben álló Gémes Mihály atya neve és munkássága vetődött fel a leghamarabb, aki több mint 50 évet töltött a tiszakécskeiek szolgálatában. Azokat a célokat, amelyekre mi is törekszünk, ő már hamarabb megfogalmazta. A város díszpolgárának is

megválasztották. Törekvéseire szépen fel tudtuk fűzni a mi céljainkat. Nyilván, mivel az egyházhoz kapcsolódó alapítvány vagyunk, szerettük volna, ha az egyházi tulajdonban lévő objektumok (templom, plébánia, Kincsem parti templom-rom) jól működjenek. De ezen túl a zsinati szellemiségnek és Gémes atyának is nagyon fontos volt a családok támogatása – ezzel a gondolattal az alapítvány is teljes mértékben azonosult. Az atya szívügye volt a hitoktatás, a gyermekekkel, ifúsággal való törődés, emellett a Honismereti Kör tagjaként erős kulturális elköteleződése is volt. Az ő példáját követve akartunk mi is aktív szerepet vállalni a közéletben. Ami-

kor kuratóriumot kerestünk, akkor az alapítókhoz képest egy fiatalabb korosztályt szeretnénk volna megszólítani. Az akkor már szerveződő fiatal családok köréből hívtuk meg a kurátorokat, név szerint: Jekkel László, Varga Andrea, Horváth Katalin, Fürstner Judit –, az idősebb korosztályt pedig Rózsa András tanár úr képviseli.

P. S.: Hogyan fogalmazódtak meg a feladatok a város felé?

J. L.: Úgy láttuk, hogy a Művelődési Központ a lehető legszélesebb körben próbálja megszólítani az embereket, ezért az elejétől kezdve próbáltunk több rendezvényükhöz is társszervezőként csatlakozni, és többször kerestek meg őket is azzal miniket, hogy egy-egy nevesebb művész előadásához a templom akusztikája sokat tenne hozzá. Így elég korán jó együttműködés alakult ki. Plébániánk tagja a város díszpolgára Zoboki Józsefné, Ilonka néni, aki újjáélesztette városunkban a citerázás hagyományát, és a szegény családok sorsát is a szívében viseli. Az ő „gyermekének” többször adtunk gyakorlási és fellépési lehetőséget a templomban és sikerült a részükre egy erdélyi kirándulást is megszervezni. Aztán kiderült, hogy a drogellenes küzdelemben az önkormányzattal, az iskolával és a rendőrséggel is együtt tudunk működni. Az ilyen, egész várost érintő emberi és erkölcsi kérdésekben mindig ott voltunk, részt vállalva, adtuk a munkánkat és tapasztalatunkat. Kiemelném még a könyvtárral való jó együttműködésünket, többször fogadták már be rendezvényeinket.

P. S.: Milyen kiemelkedő programok említhetők az eddigi tevékenységből, és milyen hatással volt Tiszakécske életére az alapítvány?

J. L.: Az alapítvány nagyon komolyan vállalta a családok ügyeinek segítségét, sok családosoknak szóló programot szervezett a plébánia és az alapítvány közösen. Annak köszönhetően, hogy az alapítvány társszervező volt, sok nem vallásos család is bekapcsolódott a programokba. Többek között a baba-mama klubszoba a templomban és a plébánián egyaránt rendelkezésre áll, ami mindenképpen egyedi.

P. S.: Az olvasók kedvéért hadt tegyem hozzá, hogy a plébánia sokkal jobban hasonlít egy komplex közösségi térre, mint egy hagyományos paplakra.

J. L.: Így van, az elmúlt években a látogatóink többször meglepődtek a baba-mama szoba ittlétén, többen meg is jegyezték, hogy látszik, hogy mi egy családbarát templom vagyunk. Ebben az évben az alapítvány támogatásával sikerült felújítanunk és bővítenünk is a plébánia játszóterét,

és mellé tettük a focipályát is, hogy a szülők a kisebb-nagyobb gyermekeiket egyaránt szemmel tarthassák. A gyerekeknek nyárnyitó és nyárzáró programot is szoktunk tartani. Nem csak a helyiek használják a játszóteret, többször jönnek játszani az itt nyaralók gyermekei is. Van két kiemelt programunk, amely egyidejűleg egyházi és kulturális esemény is. Az egyik ilyen a templom búcsúja. Régen az egész falu közösen ünnepelte ilyenkor a templom védőszentjét. A búcsú az elköltözött lakókat és a templomba nem járókat is az eseményre vonzotta, de ez a gyakorlat mára már sok helyen eltűnt. Mi évről évre színvonalas programot próbálunk összeállítani, és az alapítvány segítségével ingyen vagy nagyon kedvezményesen tudjuk a látogatóinkat vendégül látni egy ebédre.

P. S.: Nyilván ebben az alapítvány humán erőforrásai is elengedhetetlenek.

J. L.: Igen. Egy-egy rendezvény 30-40 önkéntes segítségével jöhet létre. Ők főleg a tájékoztatást, vendégfogadást, irányítást és az étkeztetést végzik. Továbbá előfordult már, hogy a Máltai Szeretetszolgálattal és a Korda Könyvkereskedéssel együtt szerveztünk rendezvényt. A helyi kézművesek is rendszeresen meghívottjai a rendezvényeinknek. Így módot adunk arra, hogy akik még nem jártak ezekben a műhelyekben, testközelből láthassák kedves népművészeink munkáját. A másik rendezvényünk a szeptember közepén megrendezésre kerülő nyitott templomok éjszakája, ami egy Kárpát-medencei jelentőségű programsorozat része. Ilyenkor a komolyzenei, irodalmi, népzenei prog-

ramok között megtekinthetők egyházunk „kincsei”, melyek között több száz éves kötetek is vannak, például a Káldi féle Szentírás-fordítás. Ilyenkor megnyitjuk a templomtornyot is. Az érdeklődők személyesen is kérdezhetnek a tárgyról, továbbá videóvetítéseket is megtekinthetnek templomunk és közösségünk múltjáról és jelenéről.

P. S.: A városban miként vélekednek az alapítványról, milyen a fogadtatása a helyi közösségekben?

J. L.: A város három újságjából egyben rendszeresen, a másik kettőben pedig időről időre megjelennek írásaink, híradásaink, meghívóink. Jó, hogy a helyi sajtó hírt ad a munkánkról, és mivel ezeknek a visszhangja idáig mindig pozitív volt, sokan látogatnak minket az egyház körein kívülről is, és az ő véleményük is kifejezetten kedvező. Elmondhatjuk magunkról, hogy városilag elismert civil szervezet vagyunk. A város rendszeresen meghív a civileknek szóló programokra, és évről évre számítanak ránk a városi és járási rendezvények lebonyolításánál.

P. S.: Az alapítvány már a kezdektől benne van a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban, amelyből jelenleg a harmadik folyik. Mit jelent a szervezet számára ez a lehetőség?

J. L.: Két munkatársunk van a programban, az egyiknek szociális munkás végzettsége van, a másiknak érettségije és szakmája. A szociális munkásnak hitoktatói végzettsége is van, ő a családok és gyermekek ügyeivel foglalkozik. Régóta munkanélküli volt, ezért reméljük, hogy az

itt megszerzett gyakorlat segít neki majd a későbbiekben, hogy visszatérhessen a munka világába. Örömmel látom, hogy napról napra ügyesebben foglalkozik a gyermekekkel, és a családok problémáját is egyre jobban kezeli. A másik munkatársunk háromgyermekes családapa, rendkívül jó kezűgyességgel, kreativitással, és szociális téren szerzett komoly tapasztalattal, de ő is régóta munkanélküli volt, onnan „mentettük” ki. Jó érzéke van szociális ügyekhez, ő a plébánia karitatív ügyeiben vállalt részt. Emellett eredeti végzettségére nézve autószerelő, így a műszaki problémákat is ő oldja meg. Technikai tudására rendezvényeken is támaszkodhatunk a hang és a fények beállításánál, és nemcsak mi, de a könyvtár és a művelődési központ is szívesen dolgozik vele együtt. A házunkban jó a légkör, a plébánia és az alapítvány munkatársai, valamint a sok önkéntes között aktív a kapcsolat, mindent megbeszélünk, akár napjában többször is. A két közfoglalkoztatott munkatársunk a Nemzeti Művelődési Intézettől kapott kérdőíves feladatokat különösen nagy lelkesedéssel végzi. Látom, milyen sokat jelent az, hogy ők – mondjuk így, egyszerű emberként – fontos feladatot kapnak, és akár a város vezetőivel is beszélhetnek adott kérdésekről.

P. S.: A szervezet számára milyen pluszt jelent, hogy itt vannak napi 8 órában?

J. L.: Az alapítvány nekik köszönhetően folyamatosan végezheti tevékenységét, továbbá ők tartják a kapcsolatot a partnereinkkel, a látogatóinkkal. Az alapítókkal és a kurátorokkal is folyamatosan egyeztetnek. Mivel a feladatok megbeszélésében, tervezésében is részt vesznek, így módon ők is terveink formálóivá, alakítóivá válnak.

P. S.: Záró gondolatként szóljunk még az alapítvány jövőjéről!

J. L.: Szeretnénk tovább haladni utunkon a megkezdett célok felé, tovább erősítve partnereinkkel az együttműködést. Az alapítvány és a plébánia egymás segítségére vannak, ezért részben közös, részben egymástól különböző segítői csapata továbbra is hatékonyan együtt fog dolgozni – például az őszi programok megvalósításában. Most épp egy 20-24 oldalas kiadványt készítünk elő az alapítvány működéséről. Tovább akarjuk folytatni és elmélyíteni városunkkal és annak intézményeivel a megkezdett kulturális és szociális együttműködést. Örömmel mondhatom, hogy jók a kapcsolataink, munkatársaink sok jó képességgel és tapasztalattal rendelkeznek, Tiszakécske részéről pedig a teljes fogadókészség. Egyszerűen csak folytatni szeretnénk a munkát. Ezért is jó, hogy vannak a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban foglalkoztatott munkatársaink. Mostanra a kuratórium jól beletanult a munkájába és kitartóan végzi azt. Nincsenek új nagy terveink, csak a meglévő feladatainkat, küldetésünket szeretnénk professzionálisan végezni. Szeretnénk tevékenységünkbe még többeket bevonni, mert a több ember több ötletet is jelent, és így nem csak segítő kezekkel gazdagodunk, hanem újabb látásmódokkal is.

JÁVORKA LAJOS atya, a tiszakécskei Szentháromság Plébánia plébánosa, a Gémes Mihály Alapítvány elnöke.

PETŐFI SÁNDOR művelődésszervező, tanár. Kezdetben az oktatásban dolgozott, majd 2005-től a Bács-Kiskun Megyei Közművelődési Intézetnél, a mai NMI megyei iroda jogelődjénél. Tagként részt vesz a Kecskeméti Megyei Jogú Város Oktatási, Kulturális és Egyházügyi Bizottság munkájában, elnökként irányítja a Bizottság Kulturális Munkacsoportjának tevékenységét, valamint kuratóriumi tagként részt vállal a Pilinszky János Alapítvány feladataiban.